

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 8 november
2018
Agendanummer:
Team: BV
Zaaknr: 21136-2018

Onderwerp: begroting 2019-2022

Aan de raad

Inleiding

Wij bieden uw raad hierbij de begroting 2019-2022 aan. Het college kan een structureel sluitende meerjarenbegroting aanbieden met jaarlijkse overschotten. De uitgaven in het Sociale Domein zijn daarbij niet meer gekoppeld aan de door het Rijk beschikbare gestelde middelen maar geraamd op basis van de werkelijke uitgaven.

De overschotten in de begroting worden gestort in de algemene reserve voor opbouw van het weerstandsvermogen.

Beslispunten

1. Vaststellen begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022

Dit onderwerp komt aan de orde in:

Commissie Financiën en Bestuur van 9 oktober 2018;
Commissie Ruimte en Mobiliteit van 10 oktober 2018;
Commissie Sociaal Domein, Sport en Onderwijs van 11 oktober 2018.

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma

Kadernota 2019 zoals vastgesteld door uw gemeenteraad op 5 juli 2018

Beoogd effect

Een sluitende meerjarenbegroting met daarbij opbouw van weerstandsvermogen.

Duurzaamheid

n.v.t.

Sluitende begroting

Het college kan een structureel sluitende begroting aanbieden met daarin de volgende saldi:

Begrotingsjaar	2019	2020	2021	2022
Saldo voorgestelde begroting (x €1.000)	513V	659V	916V	1.397V
Te storten in algemene reserve	500N	500N	500N	500N
Restant na storting in algemene reserve	13V	159V	416V	897V

Bovengenoemde saldi zijn inclusief een bijstelling op de raming drie decentralisaties (Sociale Domein) op basis van onder meer de jaarrekening 2017.

Kadernota 2019

In de Kadernota 2019 stond voor 2019 een positief saldo geraamd van € 257.000 oplopend tot een positief saldo van € 1.716.000 in 2022 (exclusief storting weerstandsvermogen).

Daarbij is als kanttekening geplaatst dat het Sociale Domein in de jaarrekening 2017 een onverwacht grote kostenpost heeft opgeleverd waarvoor structureel € 1,5 miljoen extra nodig is in de begroting. Deze bijstelling was nog niet opgenomen in de Kadernota 2019.

Raming drie decentralisaties (Sociale Domein)

Tot en met 2018 is in de begroting het uitgangspunt gehanteerd dat de geraamde uitgaven van de drie decentralisaties gelijk zijn aan de geraamde inkomsten van het Rijk daarvoor. Gezien de tekorten in 2016 en 2017 op het gebied van de drie decentralisaties was dit geen houdbaar principe meer. Daarom worden met ingang van 2019 voor de drie decentralisaties de verwachte uitgaven geraamd en de genoemde koppeling met de inkomsten losgelaten. Dit heeft als gevolg dat er € 1,697 miljoen structureel is bijgeraamd vanaf 2019 voor de drie decentralisaties ten laste van het begrotingssaldo.

Dit nieuwe principe sluit ook aan op richtlijnen zoals vastgelegd door de provincie in de brochure "Analyse financiën decentralisaties sociaal domein 2018". In deze brochure is aangegeven door de provincie hoe zij als financieel toezichthouder de realiteit van de ramingen en risico's van de decentralisaties in het Sociale Domein in (meerjaren)begroting 2019-2022 gaat toetsen. De drie aanbevelingen van de provincie voor de Brabantse gemeenten zijn:

- Laat de koppeling tussen uitgaven en inkomsten los;
- Geef in de begroting aan waar de ramingen op gebaseerd zijn en koppel dit aan de realisatiecijfers uit 2017;
- Indien er een taakstelling wordt opgelegd op de drie decentralisaties zorg dan voor een reële onderbouwing hiervan.

Het college heeft deze richtlijnen gevolgd bij het opstellen van de voorliggende begroting 2019-2022.

Oplossingen

Het college heeft in de Kadernota 2019 aangegeven gezien het tekort in het Sociale Domein besluitvorming voor te bereiden voor een sluitende begroting 2019. In het zoeken naar oplossingen is de volgende volgorde aangehouden:

1. Oplossingen binnen het Sociale Domein
2. Oplossingen begroting breed
3. Verhoging OZB (als sluitpost)

Daarbij is de volgende aanpak gebruikt:

- Uitgaven schrappen of in mindere mate doen;
- Uitgaven op een andere manier doen;
- Uitgaven in latere jaren doen;
- De inkomsten verhogen;
- Resterende lucht uit de begroting halen.

Samengevat zijn de volgende oplossingen gevonden. In dit voorstel is verhoging van OZB met 3% bovenop de inflatie toegevoegd.

Begrotingsjaar	2019	2020	2021	2022
Saldo na bijstelling Sociale Domein	1.310N	535N	136N	123V
Oplossingen Sociale Domein	666V	589V	589V	589V
Oplossingen begroting breed	1.157V	605V	463V	684V
OZB	222V	224V	227V	231V
Extra bijraming Sociaal Domein	222N	224N	227N	231N
Saldo voorgestelde begroting	513V	659V	916V	1.397V

Daarbij zijn niet alleen posten meegenomen die een besparing opleveren maar ook posten waar op basis van de afgelopen jaren de raming verhoogd (=nadeel) dient te worden.

In de bijlage is een gedetailleerd overzicht van de aanpassingen per begrotingspost te vinden.

Weerstandsvermogen

De algemene reserve na de 2^e financiële rapportage 2018 bedraagt € 0. Als weerstandsvermogen is enkel nog aanwezig de algemene reserve bouwgrondexploitatie (€ 2.451.000) en de voorziening afval (€ 280.000). Samen met het begrotingsoverschot in 2019 is dit een totaal aanwezig weerstandsvermogen van € 3.243.000 om risico's op te vangen. Benodigd is een weerstandsvermogen van € 8.028.000. Zolang dit bedrag niet minimaal aanwezig is kan de financiële positie als kwetsbaar worden aangeduid.

Door uw gemeenteraad is op 14 juli 2016 een motie aangenomen die oproept om vanaf 2017 jaarlijks minimaal € 500.000 te storten in de algemene reserve voor opbouw van het weerstandsvermogen. Omdat het aanwezige weerstandsvermogen nog niet toereikend is wordt ook in 2019 tot en met 2022 een jaarlijkse storting van minimaal € 500.000 opgenomen in de begroting.

Deze jaarlijkse storting van € 500.000 is geen verplichting van de provincie maar eigen beleid van de gemeente.

Kanttekening risico's

Het weerstandsvermogen is zoals boven gesteld ontoereikend. Aanwezig is € 2.731.000 (stand september 2018, exclusief saldo 2019) terwijl € 8.028.000 noodzakelijk is om de gekwantificeerde risico's af te dekken. De bouwgrondexploitatie en de drie decentralisaties zijn de grootste risico's binnen deze € 8.028.000. In de bouwgrondexploitatie zijn er drie hogere risicoprojecten. Dit zijn Smartpark Gemert, Keizersberg Elsendorp en De Vrije Erven De Mortel. Voor allen geldt een marktrisico in combinatie met een hoog geïnvesteerd vermogen. Het totaal geïnvesteerde vermogen van deze drie plannen bedraagt € 20,3 miljoen wat 56% van de bouwgrondexploitatie is.

Het andere hogere gekwantificeerde risico betreft de drie decentralisaties. De drie decentralisaties zijn open einde regelingen. De verstrekkingen die GR Peelgemeenten namens de gemeente aan zorgkosten doet bedraagt afgerond € 11 miljoen per jaar. Dit is een substantieel (15%) deel van onze begroting. Deze combinatie van open einde regelingen en de omvang van de uitgaven maakt dat de drie decentralisatie en groot financieel risico vormen voor de gemeentelijke begroting. De gemeente heeft nauwelijks weerstandsvermogen om deze risico's op te vangen. Daarom wordt nu bovenop de inflatie een OZB verhoging van 3% doorgevoerd. Dit geeft € 222.000 aan meer inkomsten die gebruikt worden om de risico's van de drie decentralisaties op de begroting te verkleinen.

Nieuw beleid

In de Kadernota 2019 zoals vastgesteld door uw gemeenteraad zijn wensen voor nieuw beleid opgenomen. Hierop is een aantal wijzigingen aangebracht in de begroting 2019-2022 zoals u die nu wordt aangeboden. Hieronder een overzicht van alle wensen nieuw beleid en eventuele wijzigingen

die hebben plaatsgevonden. Deze wijzigingen maken onderdeel uit van de eerder genoemde oplossingen.

Wensen opgenomen in begroting 2019	2019	2020	2021	2022	Wijziging ten opzichte van kadernota 2019
Bestrijding ondermijning en intensivering handhaving	74N	74N	74N	74N	Ongewijzigd
Mobiliteit	15N	15N	15N	64N	Ongewijzigd
Privacy en informatiebeveiliging	52N	52N	52N	52N	Ongewijzigd
Duurzaamheid	50N	50N	50N	50N	Ongewijzigd
UNESCO Geopark Peelhorst	10N	10N	10N	10N	Ongewijzigd
Fietspad Lieve Vrouwesteeg	3N	3N	3N	3N	Ongewijzigd
Omgevingsvisie	40N	0	0	0	Ongewijzigd
Aanpassingen hoofdwegen n.a.v. Noord-Om	14N	79N	82N	87N	Bedragen alle jaren verlaagd
Bomen	95N	115N	115N	115N	€ 20.000 lager in 2019
Werkzaamheden belastingen en leges	117N	117N	57N	57N	€ 60.000 verschoven van 2019 naar 2020
Verduurzamen overige eigen gebouwen	17N	17N	17N	17N	€ 17.500 lager over alle jaren, verlengen naar 2026
Economische ontwikkeling	93N	33N	33N	33N	€ 20.000 lager in 2019
Plattelandsontwikkeling en transitie landelijk gebied	60N	25N	25N	0	€ 10.000 lager in 2019
Verkeersknelpunten scholen en schoolroutes	5N	0	0	0	Nieuw
Totaal	645N	590N	533N	562N	

Septembercirculaire 2018

De septembercirculaire 2018 heeft een gering financieel effect op de jaren 2019 t/m 2022. Binnenkort ontvangt u een RIN over deze circulaire.

Vervallen "oude" regelgeving

N.v.t.

Uitvoering

Nadat de begroting door de gemeenteraad is vastgesteld zal deze ter goedkeuring aan de provincie worden aangeboden.

Om net zoals in 2018 weer te kunnen vallen onder het repressief (=normale) toezicht moeten gemeenten aan de volgende criteria voldoen:

- Een positieve algemene reserve op 31-12-2018;
- In de meerjarenbegroting 2019-2022 moet uiterlijk het begrotingsjaar of de laatste jaarschijf van de meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht zijn;
- Begroting 2019 inzenden voor 15 november 2018 en jaarrekening 2017 voor 15 juli 2018.

Structureel sluitende begroting

De provincie heeft de gemeenten gevraagd in hun begroting 2019 duidelijker de incidentele baten en lasten weer te geven. De provincie beoordeelt namelijk of de gemeentelijke begroting structureel in evenwicht is (zie kopje uitvoering). Dit is het saldo van de begroting uitgezuiverd van deze incidentele posten. In onderstaande tabel is het structurele saldo weergegeven.

Begrotingsjaar	2019	2020	2021	2022
Saldo voorgestelde begroting (x €1.000)	513V	659V	916V	1.397V
Incidentele lasten	343	85	25	0
Incidentele baten	509	397	258	87
Structureel saldo	347V	347V	683V	1.310V

Bijlagen

1. Begroting 2019-2022
2. Detailbegroting 2019
3. Overzicht oplossingen Sociale Domein en begroting breed

Ter inzage gelegde stukken

1. Begroting 2019-2022
2. Detailbegroting 2019
3. Overzicht oplossingen Sociale Domein en begroting breed

Gemert, 25 september 2018

het college van burgemeester en wethouders,

[Ondertekenaar 2.Functie],

[Ondertekenaar 1.Functie],

[Signer 2.Signature]

[Signer 2.Initials] [Signer 2.Complete
surname]

[Signer 1.Signature]

[Signer 1.Initials] [Signer 1.Complete surname]